

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ШАПРАН ВІКТОР ВАЛЕНТИНОВИЧ
УХВАЛА

24 травня 2019 р.

Київ

№ 6705/0/18-19

Член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Шапран Віктор Валентинович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Бівола Георгія Івановича стосовно судді Котовського міськрайонного суду Одеської області Вергопула Андрія Костянтиновича,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 10 червня 2019 року надійшла дисциплінарна скарга Бівола Г.І. від 23 травня 2019 року (єдиний унікальний номер матеріалу Б-1090/1/7-19) на дії судді Котовського міськрайонного суду Одеської області Вергопула А.К. під час розгляду кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ по обвинуваченню _____ у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 286 КК України (справа _____).

У дисциплінарній скарзі скаржник зазначив, що під час розгляду кримінального провадження судом не роз'яснено обвинуваченому суть обвинувачення, призначено справу до розгляду без урахування необхідності забезпечення обвинуваченому перерви для відпочинку у зв'язку з проведенням стосовно нього процедури етапування до суду, що порушує його право на честь і гідність.

Також скаржник наголосив, що суд під час розгляду кримінального провадження, порушуючи загальні принципи верховенства права, законності та права на захист, позбавив обвинуваченого і його захисника права самостійно відстоювати свої правові позиції, права та свободи і законні інтереси засобами, передбаченими КПК України. Дії суду в частині неприйняття ухвали про визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню та порядок їх дослідження порушують право обвинуваченого на захист та справедливий суд.

Вказані дії автор скарги кваліфікує як дисциплінарні проступки, передбачені підпунктами «а», «г», «і» пункту 1, пунктом 4 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя від 10 червня 2019 року дисциплінарну скаргу Бівола Г.І. передано для попередньої перевірки члену Вищої ради правосуддя Шапрану В.В.

Статтею 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» визначений порядок попередньої перевірки дисциплінарної скарги та встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки

відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), зокрема, вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

За результатом вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

У провадженні Котовського міськрайонного суду Одеської області перебуває кримінальне провадження, вислене до Єдиного реєстру досудових розслідувань за _____ по обвинуваченню у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 286 КК України (головуючий суддя – Вергопуло А.К.).

Частиною першою статті 348 КПК України передбачено, що після оголошення обвинувачення головуючий роз'яснює обвинуваченому суть обвинувачення і запитує, чи зрозуміле воно йому, чи визнає він себе винним і чи бажає давати показання.

Відповідно до пункту 3 статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, має бути негайно і детально поінформований зрозумілою для нього мовою про формулювання висунутого йому обвинувачення.

За змістом статті 9 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», зокрема, передбачено, що правосуддя в Україні здійснюється на засадах рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом. Суд створює такі умови, за яких кожному учаснику судового процесу гарантується рівність у реалізації наданих процесуальних прав та у виконанні процесуальних обов'язків, визначених процесуальним законом.

Важливою складовою права на захист у кримінальному провадженні є забезпечення ефективності захисту та створення умов для належної реалізації такого права, що у тому числі включає роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення, недотримання цієї складової права на захист навіть за умови участі захисника у провадженні на різних стадіях може свідчити про істотне порушень вимог КПК та бути підставою для скасування судового рішення судом вищої інстанції.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 409 КПК України підставою для скасування або зміни судового рішення при розгляді справи в суді апеляційної інстанції є істотне порушення вимог кримінального процесуального закону.

Автор скарги не обмежений у праві включити доводи щодо порушення його права на захист у зв'язку з нероз'ясненням йому суті обвинувачення до апеляційної скарги на судові рішення, прийняте за результатом розгляду справи.

Суд апеляційної інстанції, перевіряючи доводи апеляційної скарги в цій частині, наділений правом надати оцінку дотримання судом першої інстанції права особи на захист, у тому числі перевірити дотримання судом умов для належної реалізації обвинуваченим цього права.

Щодо доводів автора скарги про ненадання судом стороні захисту за її клопотання ухвали суду щодо визначення об'єму доказів, що підлягає

дослідженню та порядку їх дослідження, у зв'язку з її відсутністю, необхідно зазначити наступне.

Частиною другою статті 349 КПК України передбачено, що обсяг доказів, які будуть досліджуватися, та порядок їх дослідження визначаються ухвалою суду і в разі необхідності можуть бути змінені.

Положення Кримінального процесуального кодексу України містить чіткий перелік ухвал, які викладаються окремим процесуальним документом за результатом їх постановлення з виходом суду до нарадчої кімнати.

Системний аналіз статті 349 КПК України свідчить про відсутність вимог щодо постановлення ухвали, якою визначається об'єм дослідження доказів та порядок їх дослідження у формі окремого процесуального документа з виходом суду до нарадчої кімнати.

Таким чином, постановлення судом такої ухвали здійснюється шляхом оголошення під час судового засідання висновку суду із зазначенням мотивів, що стали підставою для його прийняття із внесенням таких відомостей секретарем судового засідання до журналу судового засідання.

Щодо доводів автора скарги про неврахування судом при призначенні судових засідань необхідності оголошення перерв у судових засіданнях з метою забезпечення права обвинуваченого на відпочинок у зв'язку з процедурою етапування його до суду необхідно зазначити, що з урахуванням положень частини першої статті 321 КПК України головуючий у судовому засіданні керує ходом судового засідання, забезпечує додержання послідовності та порядку вчинення процесуальних дій, здійснення учасниками кримінального провадження їхніх процесуальних прав і виконання ними обов'язків, спрямовує судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження.

Разом з цим, частиною першою статті 318 КПК України передбачено, що судовий розгляд має бути проведений і завершений протягом розумного строку, що покладає на суд обов'язок вчиняти кожну процесуальну дію у межах строку об'єктивно необхідного з одночасним дотриманням принципу його розумності, що має враховуватись судом при відкладенні судового засідання або оголошення перерви у ньому.

Таким чином, під час попередньої перевірки встановлено, що доводи дисциплінарної скарги у сукупності зводяться до незгоди з процесуальними діями суду під час розгляду справи.

Моніторингом інформації Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено, що справа _____ на день подання скарги не розглянута судом по суті.

Враховуючи, що розгляд справи триває, передчасно надавати оцінку процесуальним діям суду, оскільки це може бути розцінено як втручання у здійснення правосуддя (рішення Конституційного Суду України від 11 березня 2011 року № 2-ру/2011).

Статтею 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено виключний перелік підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до положень частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаргником відомості.

Проте всупереч до вказаних вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга Бівола Г.І. не містить конкретних відомостей про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, а також фактичних даних на підтвердження вчинення суддею дисциплінарних проступків, передбачених підпунктами «а», «г», «г» пункту 1, пунктом 4 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаргнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді та посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене, дисциплінарну скаргу Бівола Г.І. необхідно залишити без розгляду та повернути скаргнику.

Відповідно до положень пункту 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаргнику.

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Бівола Георгія Івановича стосовно судді Котовського міськрайонного суду Одеської області Вергопула Андрія Костянтинівича залишити без розгляду та повернути скаргнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Першої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

В.В. Шапран